

२०८२ साल असार ९ गते सोमवार गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री कान्ता अधिकारीले

१८ औँ गाउँसभा बैठकमा

प्रस्तुत गर्नुभएको

आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेट वक्तव्य

रिब्दीकोट गाउँपालिका

खस्यौली, पाल्पा

लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल

२०८२

श्रद्धेय सभाअध्यक्ष ज्यू,

गाउँसभा सदस्यज्यूहरु

नेपालको संविधानको धारा २३० बमोजिम रिब्दीकोट गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष एवं बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिको संयोजकको हैसियतले यस गरीमामय सभामा आर्थिक वर्ष ०८२/०८३ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाउदा गौरवको अनुभूति गरेको छु । संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र प्रासिका लागि भएका विभिन्न आन्दोलन एवं क्रान्तिमा शाहदत प्राप्त गर्ने वीर शहिदहरुप्रति श्रद्धासुमन अर्पण गर्दछु ।

आगामी आ.व.को बजेट तर्जुमा गर्दा मैले मूलतः नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७१, नेपाल सरकार तथा लुम्बिनी प्रदेश सरकारको नीति तथा कार्यक्रम, बजेटको सिद्धान्त र प्राथमिकता, गाउँपालिकाद्वारा निर्मित कानुनहरु, गाउँकार्यपालिकाका निणर्यहरु तथा दीगो विकास लक्ष्यलाई मुख्य आधार बनाएको छु । विभिन्न क्षेत्रका सरोकारवालाबाट प्राप्त हुन आएका महत्त्वपूर्ण सुझावलाई समेत बजेट निर्माण गर्दा विशेष ध्यान दिएको छु । स्थानीय सरकारको आन्तरिक स्रोत, नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट हस्तान्तरित अनुदान तथा राजश्व बाँडफाँडलाई मुल आधार मानी यो बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेको छु । साथै यस बजेटमा गाउँपालिकाको आफ्नो क्षेत्राधिकारभित्र कर तथा गैर कर राजश्व परिचालन र व्यवस्थापनलाई प्राथमिकतामा राखेको छु ।

गाउँसभा सदस्य ज्यूहरु,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को बजेटका उद्देश्य तथा प्राथमिकता प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु । "समृद्ध रिब्दीकोट निर्माणको आधार शिक्षा, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार" भन्ने मूल नाराका साथ आ.व. २०८२।०८३ को प्रस्तावित बजेटका उद्देश्यहरू निम्न बमोजिम रहेका छन् :

- क) कृषि, पर्यटन र पूर्वाधारको विकास गरी आर्थिक क्षेत्रको विकास तथा रोजगारी एवं स्वरोजगारीको बृद्धिद्वारा समुन्नत रिब्दीकोट बनाउने,
- ख) शिक्षा र स्वास्थ्यमा नवीनतम सुधार गरी गुणस्तरीय स्वास्थ्य र शिक्षा प्राप्त गर्ने प्रत्येक नागरिकको हकलाई सुनिश्चित गर्ने,
- ग) जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता र जवाफदेहिता सुनिश्चित गरी सुलभ र गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने,
- घ) स्थानीय साधन, स्रोत, अवसर र क्षमताको विकासलाई उच्चतम उपयोग गरी रिब्दीकोटको आन्तरिक क्षमता बृद्धि गर्ने,
- ङ) संघ तथा प्रदेश सरकारको लक्ष्य र सोंच एवं सरकारका नीति तथा कार्यक्रम एवं दीगो विकास लक्ष्यहरूलाई स्थानीय स्तरदेखि नै सहयोग पुर्याउने,

च) लैंगिक, अपाङ्गता, लक्षित समूह तथा जात-जातिका आधारमा गरिने विभेदको अन्त्य गरी सामाजिक समावेशीकरण र समतामुलक समाजको निर्माण गर्ने ।

आगामी आर्थिक वर्षको बजेटमा देहायका प्राथमिकताका क्षेत्रहरू तय गरी सोही अनुसार बजेट विनियोजन गरेको छ ।

- क) सहज बाटोको पहुँचबाट टाढा रहेका वडा कार्यालय सम्म पहुँच मार्ग स्तरोन्नति गरी स्थानीय सरकारबाट पाउने सेवा सुविधामा सरल र सहज पहुँच पुर्याउने,
- ख) जनताको स्वास्थ्य सुविधालाई उच्च ध्यानमा राखी स्वास्थ्य सेवामा गुणस्तर र सरल पहुँच पुर्याउने,
- ग) शिक्षा, कृषि, स्वास्थ्य, पर्यटन तथा पूर्वाधार क्षेत्रको विकास मार्फत आर्थिक विकास गर्ने,
- घ) नवप्रवर्तनकारी कार्यहरू गरी स्थानीय उत्पादनहरूको बजारीकरण र ब्राण्डिङ्ग गर्ने साथै रोजगार, स्वरोजगार एवं उद्यम गर्ने वातावरण सिर्जना गर्ने,
- ङ) प्राचीन कला संस्कृतिको संरक्षण र पर्यटकीय क्षेत्रको प्रचारप्रसार तथा विकास निर्माणद्वारा पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने,
- च) वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन गर्ने,
- छ) सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र पारदर्शी बनाई सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।

सभाध्यक्ष ज्यू

अब म चालु आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ को आय व्ययको यथार्थ स्थिति तथा हालसम्मको प्रगति प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

- चालु आर्थिक वर्ष २०८१।०८२ मा हाल सम्म यस गाउँपालिकाको लागि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको समानीकरण अनुदान, विशेष अनुदान, शसर्त अनुदान, समपुरक अनुदान, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम, गाउँपालिकाको आन्तरिक आय समेतबाट प्राप्त हुने जम्मा रु ५६ करोड ५४ लाख ९० हजार अनुमान गरिएकोमा हाल सम्म संघीय सरकार, प्रदेश सरकार तथा यस पालिकाको आन्तरिक आय समेत बाट गरी जम्मा ४९ करोड ४९ लाख ९१ हजार ७ सय ३४ रुपैयाँ आम्दानी प्राप्त भएको छ । जसमध्ये यस पालिकाको आन्तरिक आय तर्फ रु ८३ लाख राजश्व उठ्ने अनुमान गरिएकोमा हाल सम्म जम्मा रु ८६ लाख ६१ हजार ६ सय ३४ रुपैयाँ राजश्व संकलन भएको छ भने हाल सम्म कुल बजेटको ७१ प्रतिशत खर्च भएको छ ।
- चालु आ. व. को लागि चालु खर्च तर्फ रु ३६ करोड ९८ लाख ८० हजार ३ सय ४७ रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरिएकोमा हालसम्म रु ३१ करोड ३ लाख ९५ हजार ८५ रुपैयाँ अर्थात ८३.९२ प्रतिशत खर्च भएको छ । पूजिगत तर्फ रु १९ करोड ५६ लाख ०९ हजार ५६ रुपैयाँ विनियोजन गरिएकोमा

हालसम्म ९ करोड ११ लाख ३६ हजार ४ सय २६ रुपैया अर्थात ४६.५९ प्रतिशत खर्च भएको छ ।

- वडा कार्यालय तर्फ विनियोजन गरिएको बजेट मध्ये हालसम्म वडा नं १ को ४७.९४ प्रतिशत, वडा नं २ को ५२.४२ प्रतिशत, वडा नं ३ को ७०.२६ प्रतिशत, वडा नं ४ को ९६.०६ प्रतिशत, वडा नं ५ को ६६.०९ प्रतिशत, वडा नं ६ को ९४.१३ प्रतिशत, वडा नं ७ को ८०.९७ प्रतिशत, र वडा नं ८ को ७२.५७ प्रतिशत रकम खर्च भएको छ । वडा र पालिकाको गत ३ आर्थिक वर्षको खर्चको विस्तृत तुलनात्मक चार्ट अनुसूचीमा समावेश गरेको छ ।

सभाध्यक्ष ज्यू,

अब म आ.व. २०८२/०८३ को प्रस्तावित आय-व्यय अनुमान प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

आ.व.२०८२/०८३ को लागि संघीय सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदान मार्फत रु ८ करोड ८८ लाख रुपैयाँ, संघीय सरकार राजस्व बाँडफाँड मार्फत रु ७ करोड ९९ लाख ५१ हजार २ सय ३२ रुपैयाँ, संघीय समपुरक अनुदान रु २ करोड ५८ लाख रुपैयाँ, संघीय सरकार विशेष अनुदान रु १ करोड ६५ लाख रुपैयाँ, र संघीय सरकार सशर्त अनुदान रु २६ करोड ४८ लाख रुपैयाँ, (शिक्षा, स्वास्थ्य, आयुर्वेद, कृषि, पशु, राष्ट्रिय रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रम, झोलुंगेपुल र राष्ट्रिय परिचयपत्र तथा पंजीकरण कार्यक्रमसँग सम्बन्धित तोकिएका कार्य सम्पादन गर्नका लागि), प्रदेश सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदानमा रु ५९ लाख ४२ हजार रुपैयाँ, बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने सवारी करमा रु ६० लाख रुपैयाँ, समपुरक अनुदान रु ७५ लाख रुपैयाँ, विशेष अनुदानमा रु १८ लाख रुपैयाँ, प्रदेश सरकार सशर्त अनुदानमा रु ३५ लाख रुपैयाँ र गाउँपालिकाको आफ्नो आन्तरिक आम्दानीको श्रोतबाट रु ९३ लाख रुपैयाँ, चालु आ.व.को बचत हुने रकम रु २ करोड ८५ लाख समेत गरी संघ, प्रदेश आन्तरिक आय, रोयल्टी समेतबाट कुल जम्मा ५३ करोड ८३ लाख ९३ हजार २ सय ३२ रुपैयाँ मात्र प्राप्त हुने अनुमान गरेको छ । जुन बजेट विगतका तीन आ.व.को भन्दा कम र चालु आ.व.को बजेट भन्दा रु २ करोड ७० लाख ९७ हजारले कम हुन आएको छ, जसको विस्तृत तुलनात्मक चार्ट अनुसूचीमा समावेश गरेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्य ज्यूहरु,

अब म यस गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ मा क्षेत्रगत रूपमा विनियोजन गरिएको व्ययको अनुमानित विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आर्थिक विकास तर्फ:

१. फलफुल तथा जडिबुटि नमुना बगैँचा निर्माणलाई प्रोत्साहन गर्न "एक बोट सयको नोट" भन्ने नीति कार्यान्वयनका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु जसले गर्दा हाम्रो पालिका फलफुल जडिबुटिको केन्द्र बन्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

२. अकबरे खुर्सानी, सुन्तला, टमाटर तरकारी जस्ता खेती गर्ने कृषकलाई प्रवर्द्धन गर्नका लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३. कृषि क्षेत्र नै रिब्दीकोटको सम्बृद्धिको मूल आधार भएकाले दीगो, आत्मनिर्भर एवम समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्र निर्माणका लागि गाउँपालिकाको एकीकृत कृषि तथा पशु विकास रणनीति बनाई **"एक टोल, एक उत्पादन कार्यक्रमलाई"** निरन्तरता दिन बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४. कृषि क्षेत्रमा जैविक मलको प्रवर्द्धन गरी जैविक खेती प्रवर्द्धन कार्यक्रमको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
५. कृषि क्षेत्रको समग्र विकासको लागि साना किसान प्रोत्साहन कार्यक्रम, नगदे बाली प्रवर्धन कार्यक्रम, कृषक पाठशाला कार्यक्रम, नर्सरी टनेल स्थापना लगायतका कार्यक्रमहरु संचालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
६. उत्पादनमा आधारित अनुदान अन्तर्गत दुध उत्पादन गर्ने किसानहरुलाई प्रोत्साहित गर्न उत्पादनमा आधारित अनुदानको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
७. प्रांगारिक मल र खेतीलाई प्रोत्साहन गर्दै गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कृषि तथा पशु सेवा क्षेत्र चुस्त दुरुस्त बनाउन प्राङ्गारिक मलखातो पूर्वाधार निर्माणको लागि RAP सँग कार्य गर्ने गरी रु १८ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८. एक वडा एक उत्पादन क्षेत्रको सम्भाव्य अध्ययन गरी कार्यको थालनी गर्ने एवं कृषि तथा पशुपालनमा आइपर्ने बिपतको क्षति न्यूनीकरणका लागि कोष स्थापनार्थ रु १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
९. कृषि, पशुजन्य वस्तुको उत्पादकत्व बृद्धि गर्न र फलफुल तथा जडिबुटीको बगैँचा विस्तार गर्न हेफर इन्टरनेशनलको साझेदारीमा रिब्दीकोट कृषि परियोजना (RAP) सञ्चालन गर्न रु १ करोड बजेट विनियोजन गरेको छु । यो परियोजनालाई आ.व. २०८२/०८३ पुरै अवधि काम गर्ने गरी व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१०. पशु विकास तर्फ गाईभैँसी पकेट विकास कार्यक्रम, बंगुर प्रवर्द्धन कार्यक्रम, बाखा फर्म सुदृढीकरण कार्यक्रम, गाईभैँसीको थरी तथा भकारो सुधार कार्यक्रम, पशुपंक्षी मेडिकल उपचार सेवा, पशुपंक्षी निःशुल्क खोप सेवा र खोप संचालनका लागि लजिष्टिक व्यवस्थापन, रेबिज रोग सप्ताह कार्यक्रम लगायतका कार्यका निम्ति बजेट विनियोजन गरेको छु ।
११. **"खनौ आफ्नो माटो, छाडौ विदेशको बाटो"** भन्ने नारालाई कार्यान्वयनमा ल्याउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।

१२. जनताको आफ्नै सरकार भन्ने अनुभूति दिलाउन अध्यक्षसँग किसान कार्यक्रम र उपाध्यक्षसँग कौशी खेती प्रोत्साहन कार्यक्रममा बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१३. स्थानीय बस्तुको प्रयोग गरौं र उत्पादनमा प्रोत्साहन गरौं भन्ने अभियान संचालन गरी स्थानीय उद्योग तथा साना उद्योग र घरेलु उद्योगको स्थापना गरी संचालनमा ल्याउन नीजि क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गर्न एवं परम्परागत कला कौशललाई प्रवर्द्धन तथा सीपमा आधारित पेशालाई संरक्षण गर्न र प्रविधि हस्तान्तरणको लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
१४. गाउँपालिकाका विभिन्न स्थानहरूमा पर्यटकीय स्थल निर्माण गरी प्रवर्द्धन गर्न पर्यटकीय क्षेत्रहरूमा प्रवर्द्धन गर्न बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
१५. रिब्दीकोटमा सेनकालीन दरवार निर्माण र वृहत गुरु योजना निर्माण गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१६. बाझौं जग्गालाई प्रयोग गरी कृषि गर्नेलाई अनुदान दिन बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
१७. सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास सहकारीहरूको नियमित नियमन तथा अनुगमन गरी कोपोएमआइएस प्रणाली आवद्धता गराउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

सभाका सदस्य ज्यूहरू ,

आर्थिक विकासका यी कार्यक्रमको कार्यान्वयनबाट गाउँपालिका भित्रको खेतीयोग्य जमिनको उपयोग भई उत्पादनमा उल्लेखनीय वृद्धि हुनुको साथै उद्यम, रोजगारी र स्वरोजगारी वृद्धि हुने अपेक्षा लिएको छु ।

सामाजिक विकासतर्फ

१. विद्यार्थीहरूको प्रतिभालाई प्रस्फुटन गर्ने उद्देश्यले विद्यार्थी प्रतिभा पहिचानमा बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२. विद्यालयको महिला शिक्षिका सुत्केरी भई प्रसुती विदा बसेको अवस्थामा विद्यालयको पठनपाठन नियमित गराउन र बैकल्पिक शिक्षकको व्यवस्था गर्न शिक्षक बैंकको अवधारणा अनुरूप शिक्षक व्यवस्थापन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३. विद्यालयहरू मर्ज पछिको व्यवस्थापन गर्न र पठनपाठनलाई प्रभावकारी बनाउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४. **"राष्ट्रका लागि खेलकुद, स्वास्थ्यका लागि खेलकुद"** भन्ने नारा सहित अध्यक्ष कप प्रतियोगिता, उपाध्यक्ष कप प्रतियोगिता र राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड खेलकुद प्रतियोगिता संचालन तथा खेलाडी प्रशिक्षणको लागि रु ११ लाख विनियोजन गरेको छु ।

५. "आधारभूत स्वास्थ्य उपचार जनताको अधिकार" भन्ने नाराका साथ खस्यौली प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रबाट जेष्ठ नागरिकहरू र फरक क्षमता भएका व्यक्तिहरूलाई स्वास्थ्य परिक्षण, प्रयोगशाला परिक्षण, एक्सरे लगायतका सेवाहरू निःशुल्क गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
६. गाउँपालिका भित्रका सुत्केरी आमा र बच्चाको पोषण तथा स्याहारलाई थप व्यवस्थित गर्न "सुत्केरी आमा पोषिलो खाना" र बहुपोषण तथा पोषण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिन बजेट विनियोजन गरेको छु ।
७. पाठेघरको क्यान्सर, स्तन क्यान्सर, आड खस्ने समस्याको उपचारका लागि गाउँपालिकाका समस्याग्रस्त महिलाहरूको तथ्याङ्क संकलन गरी उपचारको व्यवस्था गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८. गाउँपालिका भित्रका एच.आई.भि. पोजेटिभ व्यक्तिहरूलाई आत्मनिर्भर बनाउनका लागि विभिन्न किसिमका आयआर्जन कार्यक्रम संचालनका निम्ति बजेट विनियोजन गरेको छु ।
९. गाउँपालिकाबाट सञ्चालित एम्बुलेन्सको सेवालार्इ व्यवस्थित तथा प्रभावकारी बनाउन र हाल रहेका एम्बुलेन्सहरूको स्तरोन्नति गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१०. दिर्गारोगी तथा असहायहरूलाई अक्सिजन ग्याँस निःशुल्क वितरण गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
११. उपाध्यक्षसँग महिला तथा विद्यालय पदाधिकारी र उपाध्यक्षसँग छोरी प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालनको लागि बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
१२. अध्यक्ष सँग स्वास्थ्य कार्यक्रम अन्तर्गत दलित वर्ग, अति विपन्न वर्ग र ग वर्गका अपाङ्गलाई स्वास्थ्य विमा कार्यक्रममा जोड्न रु ३५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१३. लक्षित वर्गहरूलाई सिप सिकाई स्वरोजगार एवं उद्यमी बनाउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१४. समाजका अमूल्य निधिका रुपमा रहेका जेष्ठ नागरिकहरूको लागि "जेष्ठ नागरिक सम्मान", अनुभव आदान प्रदान तथा सहुलियतका कार्यक्रम तथा अन्य लक्षित तथा विपन्न वर्ग उत्थानको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१५. बालमैत्री र अपाङ्ग मैत्री गाउँपालिका निर्माणको प्रक्रिया अगाडि बढाउनको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
१६. "म बनाउँछु मेरो रिब्दीकोट" भन्ने मूल नाराको सार्थक तुल्याउन बजेट विनियोजन गरेको छु ।

पूर्वाधार विकास :

१. पर्यटकीय सम्भावना बोकेका प्राकृतिक, ऐतिहासिक, धार्मिक एवम् सांस्कृतिक क्षेत्रहरूको पहिचान गरी पूर्वाधार निर्माणका कार्यहरू अगाडि बढाईने छ । जलेश्वर पर्यटकीय पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गत बहुवर्षीय योजनालाई निरन्तरता दिई जलेश्वर पर्यटन पूर्वाधारको लागि रु २ करोड ३० लाख बजेट विनियोजन

गरेको छु । यो रकम बतासे देखि दुस्तुङ्ग सम्म जलेश्वर धामको रूपमा पूर्वाधार निर्माणमा प्रयोग गरिनेछ ।

२. वडा नं १ ख्याहामा जीर्ण अवस्थामा रहेको स्वास्थ्य चौकीको नयाँ भवन निर्माण गर्न रु २ करोड विनियोजन गरेको छु ।
३. विभिन्न अधुरा खानेपानी योजनाहरू र विभिन्न अधुरा पूर्वाधार योजनाहरूलाई सम्पन्न गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाएको छु ।
४. पालिकाको गौरवका आयोजनाको रूपमा रहेको वडा पहुँच मार्ग अन्तर्गत वडा नं १ शान्तिचौर र वडा नं ८ को चण्डिथानसम्म संघीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा यसै वर्ष स्तरोन्नतिको कार्य सम्पन्न गरिने छ भने वडा नं ६ को पहुँच मार्गलाई बहुवर्षीय योजनाको रूपमा डि.पि.आर गरी स्तरोन्नती गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । यी कार्यहरूका लागि क्रमशः ६० लाख, ९० लाख गरी जम्मा १ करोड ५० लाख रुपैयाँ बजेट विनियोजन गरेको छु ।
५. कुसुमखोला वडा भवन यसै वर्ष निर्माण सम्पन्न गर्नका लागि रु ६४ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
६. वडा नं ३ मा रहेको खस्यौली प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको भौतिक व्यवस्थापनका लागि रु १० लाख र वडा नं ७ मा रहेको पालुङ स्वास्थ्य चौकी भवन मर्मत गर्नका लागि रु १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
७. हाथोक छहरा सडकको रिब्दीकोट गाउँपालिकामा पर्ने खण्डको मर्मत सुधार एवं स्तरोन्नति गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
८. नयाँ तथा नवीनतम पर्यटन तथा पूर्वाधार विकासहरूको सम्भाव्यता र भैरवस्थान, जलेश्वरलाई नेपालको उत्कृष्ट गन्तव्य एवं विश्व सम्पदा सूचिमा समावेश गराउन पहल गर्नका निम्ति बजेट विनियोजन गरेको छु ।

वन, वातावरण, विपद् व्यवस्थापन तथा प्रकोप नियन्त्रण :

१. पहिरो ग्रस्त क्षेत्रमा वृक्षारोपण तथा वन विकास कार्यक्रम संचालन गर्न, भू-धरातलीय जोखिम क्षेत्रमा तटबन्ध निर्माण गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु ।
२. गाउँपालिका भित्र जोखिममा रहेका क्षेत्रहरूलाई व्यवस्थापन गर्न र भैपरी आउने विपद् तथा प्रकोप व्यवस्थापन गर्न विपद् तथा प्रकोप व्यवस्थापन कोषको व्यवस्था गरेको छु ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास:

१. सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय र प्रविधिमैत्री एवं प्रभावकारीता अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले सेवा प्रवाहलाई अन्तराष्ट्रिय मापदण्ड (आइ.एस.ओ मापदण्डको) बनाउन रु ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

२. जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता अभिवृद्धि गरी खोजमुलक तथा अनुसन्धानमुलक कार्यमा प्रेरित गर्न अनुसन्धान र विकासका लागि रु १० लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
३. पारदर्शिता/जवाफदेहिता प्रवर्द्धन गर्न र सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण तथा एकीकृत घुम्ति शिविरको लागि बजेट विनियोजन गरेको छु ।
४. न्यायिक समिति तथा मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता विकास एवं न्यायिक समितिको व्यवस्थापन गर्नका लागी आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
५. जनप्रतिनिधि, पालिका र वडामा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई ICT तथा विद्युतीय सिफारिस सम्बन्धी तालिम संचालन, बायोमेट्रिक र एप्री.एम.आई.एस तालिमको लागी बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
६. वडा कार्यालय तथा पालिकामा संवेदनशिल चोकहरूमा जडित CCTV को गाउँपालिकाबाट निगरानी प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
७. गाउँपालिकाको राजस्व चुहावटलाई नियन्त्रण गर्न नगर प्रहरी तथा राजस्व चुहावट नियन्त्रण टोली व्यवस्थापनका लागि बजेटको व्यवस्था गरेको छु ।
८. अन्तरपालिका समन्वय र सहकार्यका लागि जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरू बीच अनुभव आदानप्रदान तथा अन्तरक्रिया कार्यक्रमको लागि बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
९. पालिका तथा वडा कार्यालयहरूमा कार्यरत करार तथा ज्यालादारीमा कार्यरत कर्मचारीहरूलाई महिनामा पुरै दिन काम गर्ने वातावरण सिर्जना गरी निजहरूको पारिश्रमिक समानुकुल समायोजन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।

श्रम, रोजगार तथा गरीबी निवारण :

१. श्रममुलक योजना कार्यान्वयन मार्फत **श्रम र श्रमिकको मर्यादा हुने रोजगारी** सृजना गर्न र ५ वर्षे रणनीति योजना निर्माण गरी बृहत रोजगारी दिने उद्देश्यका साथ आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ मा राष्ट्रिय रोजगार प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई गाउँपालिका र वडाका योजनासँग साझेदारी गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरेको छु ।

आदरणीय सभाअध्यक्ष ज्यू,

गाउँ सभाका सदस्यज्यूहरू,

माथि प्रस्तुत गरिएका शीर्षकगत कार्यक्रमहरू संचालन गर्न रु ५३ करोड ८३ लाख ९३ हजार २ सय ३२ कुल बजेट विनियोजन गरिएको छ जसमध्ये पूँजिगत खर्च तर्फ करिव रु १३ करोड खर्च हुने अनुमान लिएको छु भने चालु खर्च तर्फ करिव रु ४० करोड खर्च हुने अनुमान लिएको छु ।

चालु आर्थिक वर्षको हालसम्मको आय व्ययको यथार्थ विवरण, आगामी आर्थिक वर्षको बजेटको क्षेत्रगत र

शीर्षकगत अनुमानित विवरण अनुसूचीहरूमा उल्लेख गरेको छु । यसका साथै आर्थिक ऐन र विनियोजन ऐन सम्बन्धी विधेयकहरू यसैसाथ अनुमोदनका लागि पेश गरेको छु । बजेट माथि गहन छलफल गरी पारित गर्नु हुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ को राजस्व तर्फका कार्यक्रमहरू प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

गाउँपालिकाको अति न्यून रहेको राजस्वलाई वृद्धि गर्न राजस्वका थप क्षेत्रहरू पहिचान गरी, राजस्व चुहावटलाई कडाइपूर्वक नियन्त्रण एवं दण्ड जरिवाना गर्ने सोचका साथ राजस्व प्रणालीमा सुधार गर्ने गरी राजस्वका कार्यक्रमहरू तय गरिएको छ । रिब्दीकोट गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८२/८३ को आय सम्बन्धी प्रस्तावलार्इ कार्यान्वयन गर्ने प्रयोजनका निमित्त स्थानीय कर, शुल्क, दस्तुर र जरिवाना संकलन गर्न छुटदिन तथा अन्य आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न बाञ्छनीय भएकोले नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिम र धारा २३० बमोजिम रिब्दीकोट गाउँपालिकाको गाउँसभाबाट स्वीकृत गरी कर शुल्क दस्तुर र जरिवाना संकलन गरिने छ ।

गाउँपालिकाको आन्तरिक आम्दानी वृद्धि गर्न राजस्वका बृहत दायरा तथा क्षेत्रहरूको पहिचान गरी राजस्वका दरको समेत पुनरावलोकन गरिएको छ भने राजस्व चुहावट गर्ने र छली गर्नेलाई दण्ड-जरिवानाहरू समेत थप गरिएको छ । साविक देखि नै राजस्वको दायरामा नआएका उद्योगी व्यापारी व्यावसायी तथा राजस्व प्राप्त गर्न सकिने संभावित क्षेत्रहरूलाई एकीकृत गरी करको दायरामा ल्याइएको छ । राजस्व प्रणालीमा सुधारको लागि सामुहिक रूपमा अनुगमन निरीक्षण, कर सचेतना तथा कर सप्ताह कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने छ ।

जनताले घरमै बसेर कर तिर्ने तथा घरमा नै डिजिटल सेवा प्राप्त गर्ने माध्यमको इ - सीफारिस, अनलाईन व्यवसाय दर्ता/ नवीकरण र डिजिटल भुक्तानी लगायतका प्रणालीहरूको विकास गरिसकिएको छ जसको प्रयोगलाई वृद्धि गरिंदै लगिने छ ।

राजस्व प्रणालीको सुधार एवं विविधिकरणका माध्यमबाट आर्थिक वर्ष २०८२।०८३ मा यसै साथ उल्लेखित अनुसूची बमोजिम सम्पत्ति कर, भुमि कर, घर बहाल कर, व्यावसाय कर, जडिबुटी कवाडी र जिवजन्तु कर, विज्ञापन कर, बहाल बिटौरि कर, पार्किङ शुल्क, सेवा दस्तुर शुल्क, मनोरञ्जन कर, प्रर्यटन शुल्क लगायतका शीर्षकहरूमा कर तथा राजस्व प्राप्त गरिने छ ।

सम्मनित सभाका सभाध्यक्ष महोदय

सभाका सदस्यहरु

अन्त्यमा,

प्रस्तुत गरिएको बजेटको कार्यान्वयनबाट नयाँ चरणको आर्थिक सुधार हुनेछ । लामो समयदेखि पुँजीगत खर्चको कार्यान्वयनमा देखिएका अवरोध समाधान हुने र सार्वजनिक वित्त प्रणाली थप चुस्त भई सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारीता बढ्ने अपेक्षा गरेको छु । निर्दिष्ट कार्यक्रम र निर्धारित कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्ययोजना तयार गरी सामूहिक रूपमा कार्यान्वयन पद्धतिको परिपालनाबाट बजेट तथा कार्यक्रममार्फत गाउँपालिकाले लिएका क्षेत्रगत नीतिहरूमा उल्लेख्य सुधार तथा गुणात्मक विकास भई समग्र पालिकाले विकासमा अग्रगामी छलाङ मार्ने कुराको दृढ संकल्पकासाथ बजेट पेश गरिएको छ । यो बजेटको कार्यान्वयनबाट आर्थिक गतिविधिमा तीव्रता आउने र उत्पादन बुद्धि, रोजगार श्रृजना भई दिगो, फराकिलो एवं समावेशी आर्थिक विकास हुने कुराको विश्वास लिएको छु ।

प्रस्तुत बजेट तर्जुमा गर्ने प्रक्रियामा महत्वपूर्ण सल्लाह सुझाव, मार्गदर्शन र सहयोग प्रदान गर्नु हुने गाउँपालिकाका अध्यक्षज्यू, गाउँसभाका सम्पूर्ण पदाधिकारीज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधिज्यूहरू, विभिन्न क्षेत्रका विषय विज्ञहरू, संघसंस्थाका प्रतिनिधिज्यूहरू, नागरिक समाज, पत्रकार जगत, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत लगायत सम्पूर्ण कर्मचारीहरू र आम गाउँपालिकाबासीहरूमा हार्दिक आभार तथा धन्यवाद ज्ञापन गर्दै प्रस्तुत बजेटको सफल कार्यान्वयन मार्फत समृद्ध रिब्दीकोट निर्माणको आधार शिक्षा, कृषि, पर्यटन र पूर्वाधार भन्ने नारालाई पुरा गर्ने हाम्रो अठोट र सुन्दर यात्रामा यहाँहरूको साथ र सहयोग प्राप्त हुने विश्वासका साथ सबैलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद ।

कान्ता अधिकारी

उपाध्यक्ष

रिब्दीकोट गाउँपालिका